

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2068, mun. Chișinău, str. Alecu Russo, 1
Tel. (373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 32/10**

mun. Chișinău

05.03.2020

Inspector de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Ion Crețu, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dlui Tîrșu Mihai, născut la [REDACTED], IDNP-[REDACTED], domiciliat în [REDACTED], director interimar al Institutului de Energetică, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A STABILIT:

La 23.09.2019 în cadrul Autorității Naționale de Integritate (în continuare ANI) a fost înregistrată [REDACTED] adresarea Ministerului Finanțelor RM despre faptul că la 20.03.2019 [REDACTED] a fost semnat contractul de prestări servicii de cercetare științifică între Institutul de Energetică (din numele [REDACTED] în calitate de autoritate contractantă pe de o parte) și prestatorul de servicii în numele dlui Tîrșu Mihai (fiind în același timp directorul Institutului de Energetică), pe de altă parte.

Astfel, la 25.09.2019 în conformitate cu prevederile art.30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea mi-a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

La 01.10.2019, conform procesului-verbal de inițiere a controlului [REDACTED], în temeiul prevederilor art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în privința dlui Tîrșu Mihai, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nedeclararea și nesoluționarea conflictului de interese apărut până la semnarea contractului de prestări servicii de cercetare științifică între Institutul de Energetică și prestatorul de servicii în numele dlui Tîrșu Mihai.

Prin [REDACTED] din [REDACTED] (recepționată, [REDACTED]), dl Tîrșu Mihai a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile prevăzute la art. 33 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Conform răspunsului [REDACTED], înregistrat în cadrul ANI la 21.10.2019 cu [REDACTED], s-a constatat că dl Tîrșu Mihai a fost angajat în funcția de director al Institutului de Energetică la 29.01.2015 până la 29.01.2019 în baza contractului Managerial [REDACTED] încheiat între dl [REDACTED] și Tîrșu Mihai, director al Institutului de Energetică.

Suplimentar, [REDACTAT] Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al RM, dl Tîrșu Mihai a fost numit în funcția de director interimar al Institutului de Energetică, ordin ce își produce efectele juridice până în prezent.

În conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dl Tîrșu Mihai, exercitând funcția de director interimar al Institutului de Energetică, *deține calitatea de subiect al declarării averii și al intereselor personale.*

Conform răspunsului Institutului de Energetică, înregistrat în cadrul ANI la 21.10.2019 cu [REDACTAT] și materialelor anexate la acesta, s-a constatat că dl Tîrșu Mihai (director interimar al Institutului de Energetică) în calitate de prestator de servicii pe de o parte și Institutul de Energetică în calitate de autoritate contractantă pe de altă parte, reprezentată de [REDACTAT], au semnat contractul de prestări servicii de cercetări științifice [REDACTAT] și anexa acestuia, cod CPV: [REDACTAT].

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20 alin. (1) lit. c) și art. 37 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la ANI, [REDACTAT], care confirmă veniturile dlui Tîrșu Mihai de la Institutul de Energetică [REDACTAT], ceea ce denotă că, dl Tîrșu Mihai are relații cu caracter patrimonial cu Institutul de Energetică în calitate de autoritate contractantă a obiectului contractului de prestări servicii de cercetare științifică [REDACTAT].

Potrivit dicționarului explicativ Român, **PATRIMONIÁL**, -Ă, *patrimoniali*, -e, adj. Care aparține unui patrimoniu, privitor la un patrimoniu; care se moștenește, ereditar; de familie. *◇ Bunuri patrimoniale = bunuri care pot fi evaluate în bani. Raporturi patrimoniale = raporturi juridice cu conținut economic.*

În acest sens, inspectorul de integritate a identificat cadrul normativ pertinent speței enunțate în felul următor, potrivit art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, ***conflict de interese - situația în care subiectul declarării (în numele dlui Tîrșu Mihai) are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;***

interes personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării (în numele dlui Tîrșu Mihai) ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

În sensul noțiunii enunțate, interesul material al dlui Tîrșu Mihai rezultă din activitatea sa în calitate de persoană privată și anume în calitate de cercetător științific și prestator de servicii, care urmare a prestării serviciilor prevăzute în contractul [REDACTAT] și anexa acestuia, v-a beneficia de 40 000,00 lei.

Conform art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, ***conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării (în numele dlui Tîrșu Mihai) este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic (și anume contractul [REDACTAT] privind prestarea serviciilor de cercetare științifică și anexa acestuia prin intermediul, [REDACTAT]), să ia o decizie***

sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial (persoana juridică fiind Institutul de Energetică cu care are relații cu caracter patrimonial generate din salariul achitat pentru munca prestată în calitate de director interimar al Institutului) și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu art. 12 alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dl Tîrșu Mihai, exercitând funcția de director interimar al Institutului de Energetică, *era obligată să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe (prin intermediul [REDACTED] [REDACTED]), actul juridic (contractul [REDACTED]), privind prestarea serviciilor de cercetare științifică și anexa acestuia), să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.*

În conformitate cu art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării (în numele dlui Tîrșu Mihai) de rezolvare a unei cereri/umui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).*

Potrivit art. 14 alin. (1)-(3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, soluționarea unui conflict de interese real se face prin examinarea situației de conflict și prin determinarea și aplicarea opțiunii pentru soluționarea conflictului. Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz. Până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, *în persoana dlui Tîrșu Mihai, îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.*

Totodată, conform art. 14 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, subiectul declarării *în persoana dlui Tîrșu Mihai, poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.*

Conform răspunsului Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, înregistrat în cadrul ANI la 04.03.2020, cu [REDACTED], se citează: *"În conformitate cu prevederile pct. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 50/2018 cu privire la activitatea unor organizații de drept public din domeniile cercetării și inovării și Anexa nr. 3¹ la Hotărârea Guvernului nr. 691/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, Institutul de Energetică se regăsește în lista organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării în care MECC exercită funcția de fondator.*

Domnul Tîrșu Mihai, director al Institutului de Energetică nu a declarat conflictul de interese real generat până la 20.03.2019 și nici nu a informat Ministerul, în calitate de organ

ierarhic superior, cu privire la acest subiect. Prin urmare, cazul menționat nu este consemnat în Registrul Declarațiilor privind conflictele de interes al MECC.”

Conform demersului [REDACTED] din 03.10.2019, domnului [REDACTED] i-a fost solicitate informații și acte justificative despre motivul acționării sale în calitate de reprezentant al autorității contractante la semnarea contractului de prestări servicii de cercetări științifice [REDACTED] și anexei acestuia cât și actele justificative prin care a fost împuternicit de a semna contractul prenotat.

Prin răspunsul dlui [REDACTED] înregistrat în cadrul ANI cu [REDACTED] din 29.11.2019, se reține, ”[...În lipsa directorului (delegație, concediu, boală sau risc de creare a situației conflictului de interes etc) în instituții se desemnează prin ordin cel puțin încă o persoană cu drept de semnătură a documentelor financiare. În cazul examinat eu, [REDACTED], am fost abilitat cu dreptul de semnătură a documentelor financiare în caz de lipsă a directorului (Ordin [REDACTED])...]

[...Deoarece, dl Tîrșu Mihai la acest moment se afla în funcția de director al Institutului de Energetică, conducător de lucrări și executant al unui compartiment concret de lucrări al contractului [REDACTED], pentru a exclude crearea situației de conflict de interes și respectarea principiului de ierarhie se aplică practica de aprobare a contractului individual de muncă din cadrul contractului economic [REDACTED] a dlui Tîrșu Mihai de persoana abilitată cu acest drept de semnare, în cazul dat, [REDACTED], aflat în funcția de [REDACTED]...]

[...În concluzie, am acționat în calitate de reprezentant al autorității contractante la aprobarea contractului prenotat întru a exclude situația creării conflictului de interes. (anexă copia ordinului [REDACTED] cu privire la angajare și dreptul de semnătură a documentelor contabile)...]

În completarea celor descrise supra, prin răspunsul Institutului de Energetică [REDACTED], directorul interimar menționează că, ”[...Din totdeauna, în toate instituțiile academice, și nu numai, [REDACTED] semnează actele pentru Director, deoarece nu este corect ca directorul să-și semneze actele pentru el. Anume aici ar putea să apară conflict de interes din partea directorului adjunct...]

La 27.01.2020, dl Tîrșu Mihai a depus punctul de vedere, înregistrat în carul ANI [REDACTED], în care a indicat: ”În cadrul invitației [REDACTED] din 17.01.2020 a ANI asupra legalității semnării Contractului [REDACTED] de prestări servicii de cercetare științifică [REDACTED], ce formează obiectul controlului. În acest context menționez, că nu există careva depășiri de atribuții, deoarece:

Aceste lucrări de cercetare au fost planificate la începutul anului, cu indicarea sumelor salariale pentru fiecare persoană și au fost aprobate în cadrul contractului instituțional [REDACTED] aprobat de fondator și MECC și coordonat cu Ministerul Finanțelor.

Directorul instituției are dreptul de a activa ca cercetător pe 0,5 salariu conform legii și în cadrul contractului ce constituie obiectul controlului a activat ca cercetător.

La recomandarea Ministerului Finanțelor toate contractele toate contractele, directorul în cadrul la toate instituțiile de cercetare sunt semnate de vice directori, inclusiv acesta.

Contractul în cauză este obținut prin concurs anume de director și aceștia nu sunt bani din bugetul public.

Mijloacele atrase prin contract contribuie la dezvoltarea instituțiilor de stat.”

Așadar, inspectorul de integritate nu poate justifica punctul de vedere al subiectului controlului deoarece, a priori dl Tîrșu Mihai s-a axat în explicațiile sale pe necesitatea și beneficiile contractării serviciilor care sunt obiect al contractului [REDACTED], pe dreptul directorului instituției de a activa în calitate de cercetător cât și pe recomandările ne probate cu careva acte justificative ale Ministerului finanțelor privind încheierea a astfel de contracte de către [REDACTED] al instituției și că mijloacele adresate prin contract contribuie la dezvoltarea instituțiilor statutului, nu și asupra necesității respectării exigențelor legale prevăzute la art. 12 alin. (4), lit. (a) și (b) și art. 14 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, care nu limitează nicicum subiectul declarării în acțiunile sale, însă prevăd franc care sunt obligațiile care necesită a fi respectate în situația unui conflict de interese real pentru a evita consumarea acestuia.

Suplimentar, inspectorul de integritate sesizează că, atât directorul interimar, dl Tîrșu Mihai cât și [REDACTED], admit că semnarea contractului [REDACTED] prestări servicii de cercetare științifică [REDACTED] și anexei acestuia de către dl Tîrșu Mihail în calitate de prestator și autoritate contractantă ar crea un eventual conflict de interese, astfel, în scopul evitării unui astfel de conflict de interese recurg unilateral și arbitrar la soluția de a semna contractul enunțat în formula, prestatorul serviciilor –Tîrșu Mihai și autoritate contractantă - Institutul de Energetică în persoana dlui [REDACTED], fără a declara conflictul de interese real și a îl soluționa prin abținere în conformitate cu art. 12 alin. (4), lit. (a) și (b) și art. 14 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

În urma examinării materialelor acumulate în dosarul de control, inspectorul de integritate concluzionează că dl Tîrșu Mihai, exercitând funcția de director interimar al Institutului de Energetică, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nedeclararea în modul și în termenul stabilit a conflictului de interese și nesoluționarea acestuia prin abținere, exprimat prin luarea unilaterală a decizie de semnare a contractului [REDACTED] și anexei acestuia privind prestarea serviciilor de cercetare științifică prin intermediul persoanei terțe, [REDACTED] dlui [REDACTED] în calitate de autoritate contractantă și respectiv dl Tîrșu Mihai în calitate de prestator de servicii.

Având în vedere cele stabilite, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-39 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 23 alin. (4), (6) și (8) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată că dl Tîrșu Mihai, director interimar al Institutului de Energetică, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese prin nedeclararea în modul și în termenul stabilit a conflictului de interese și nesoluționarea acestuia prin abținere, exprimat prin luarea unilaterală a deciziei de semnare a contractului de prestări servicii de cercetări științifice [REDACTED] și anexei acestuia prin intermediul persoanei terțe, [REDACTED] dlui [REDACTED] în calitate de autoritate contractantă și respectiv dl Tîrșu Mihai în calitate de prestator de servicii.
2. Se sesizează autoritatea responsabilă de numire în funcție, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea încetării raporturilor de muncă ori de serviciu ale dlui Tîrșu Mihai.

3. Se decade, dl Tîrșu Mihai, din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.
4. Se înscrie dl Tîrșu Mihai în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.
5. Se aduce la cunoștința dlui Tîrșu Mihai actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Ion CREȚU